

Lytt til innbyggerne, Ap!

Mona K. Stang
INNHOGG

Storingsrepresentant Irene Johansens innlegg i HA 10.11 vitner om at Arbeiderpartiet foreløpig ikke har tenkt gjennom konsekvensene av å tvangssammenslå kommuner. Budskapet hennes er at offentlig sektor må effektiviseres og fornyes. Hun er «overrasket» over at enkelte har tro på interkommunalt samarbeid, «forundret» over at noen mener kommunen deres står best alene, og synser i vei uten å ta hensyn til verken brukundersøkelser eller forskning på tilsvarende reformer i andre land.

Det er lett å peke på gode argumenter for kommunesammenslåinger, både økonomiske og slike som handler om å skape bærekraftige fagmiljøer i kommunene. Langt vanskeligere er det imidlertid å finne frem til løsninger som ikke medfører dårligere vilkår for de kommunene som allerede fungerer godt, eller nedsett livskvalitet for innbyggere i tynt befolkede områder.

Det vi gjerne vil høre fra Johansen og hennes partifeller er derfor ikke hvorfor vi skal slå sammen kommuner, men hva kommunesammenslåinger vil innebære for folk flest. Må innbyggerne i dagens småkommuner for eksempel regne med betydelig lengre reisetid til tjenestetilbud som legevakt og NAV? Hva vil sammenslåinger bety for skoleelever? Hvor mange barn og unge vil måtte tilbringe enda flere timer på buss hver uke, ofte på svingete, glatte og rasfarlige veier? Og hvor mange eldre vil få mindre besøk på alders- eller sykehjem fordi slekt og venner bor for langt unna?

Johansen snakker om å fokusere på innbyggernes behov. Men behov og preferanser er jo svært individuelle, og den som har skoen på, kjenner som kjent best hvor den trykker.

Vil kommunesammenslåing føre til at folk må dra lenger for å komme seg til lege? Dette og flere spørsmål stilles av innsenderen.
Arkivfoto: Stein Johnsen

I en undersøkelse foretatt av Direktoratet for forvaltning og IKT ble 12 000 nordmenn spurt om sine erfaringer med offentlige tjenester. Det viste seg at de mest fornøyde bor i kommuner med under 5000 innbyggere, mens de som bor i de fire største bykommunene, er minst fornøyd. De store kommunene skårer best på videregående utdanning, samferdsel og jobbmuligheter, de små er bedre på helse- og omsorgstjenester. Innbyggere i mindre kommuner er noe mer fornøyd med grunnskolen, mens det er liten variasjon når det gjelder fastlege.

Også i Danmark mener mange at velferdstilbudet blir dårligere med større kommuner. Forskning knyttet til den store kommunereformen i 2007 viser at det er blitt færre lærere og sykepleiere, men flere til å lede og fordele ansvar. Samtidig med at antallet kommuner er blitt redusert fra

271 til 98, er det kommet 1650 nye byråkrater, som betyr nær én milliard i økte administrasjonskostnader. Danske undersøkelser forteller dessuten at innbyggerne i sammenslåtte kommuner har mindre tillit til sine politikere, bl.a. fordi disse overkjøres av en stadig voksende og mektigere administrasjon.

Aremark er en av de mange norske kommunene som er lykkelig som liten, og som helt sikkert vil kjempe mot sammenslåing med storebror Halden, som er dårligere på både offentlige tjenester og demokrati. Er Aremark blant de kommunene som du mener ikke "står godt alene", og som derfor bør utsettes, Irene Johansen?

En viktig forutsetning for å få til en kommunestruktur som folk kan leve med, er at politikerne lytter til innbyggerne. Dessverre har det ikke

vært svært sterke tradisjoner for dette i Ap. Ikke sjelden velger partiet å kjøre sitt eget løp, uavhengig av hva de berørte måtte mene eller ha behov for. Individualitet, særpreg og mangfold rangeres lavt, og idealet synes å være at både mennesker og steder skal bli mest mulig like.

Johansen sier hun er skeptisk til interkommunalt samarbeid fordi det «tar avgjørelsene bort fra kommunestyrene som er direkte valgt av velgerne». Dette er en merkelig begrunnelse, synes jeg. Det blir jo ikke mindre demokrati av at kommunene samarbeider om å få til et best mulig tilbud til innbyggerne.

Derimot utgjør Arbeiderpartiets effektiviseringsiver, ensretting, maktarroganse og kammerspolitikk langt alvorligere trusler mot lokaldemokratiet.

Mona K. Stang

HVA SIER DU NÅ?

Tippoldemor på nettet

Navn: Jens Bakke
Stilling: leder i Idd og Enningdalen historielag.
Aktuell med at gamle kirkebøker og folketellinger i høst gjøres tilgjengelig på nettet.

– Slektsgranskerne i Idd og Enningdalen Historielag har gjennom mange år gjort systematiske avskrifter av gamle kirkebøker og folketellinger. I høst kan du finne tippoldemor på historielagets hjemmeside www.idd.no

– **Mye å finne?**

– Det er titusener av opplysninger fra de eldste kirkebøkene i Idd og Enningdalen som er blitt bearbejdet av historielagets erfarne slektsgranskere. Opplysningene har blitt skrevet av og systematisert, og for å sikre kvaliteten har det blitt lagt mye arbeid i korrekturlesningen.

– **Hvor lenge har dere holdt på med dette?**

– Gjennom de siste ti årene har slektsgranskerne publisert mange hefter med avskrifter fra kirkebøkene. Dette materialet tar nå skrittet fra bokform til å bli søkbart på Internett. Her kan man lete på fornavn, etternavn, stedsnavn, foreldrenes navn, dåpsår, dødsår osv. I Idd er den eldste kirkeboka fra 1720, og det er døde 1720-1799 og fødte 1720-1739 som så langt er lagt ut på hjemmesida vår

– **Noe som vil bli særlig populært?**

– Folketellingen fra 1875. Dette er en gullgrube for alle som leter etter forfedre og formødre i Idd.

– **Alt er gjort på Prestebakke?**

– Nja, slektsgranskerne har tilhold på Gamle Prestebakke. Men arbeidet med å overføre datafilene til nettet er blitt «outsourset» til Slovakia. Anders Samuelson, redaktør for historielagets hjemmeside er for tiden bosatt i Bratislava.

kvitnes@ha-halden.no

– Ikke forberedt på villere vær

Norske veier, jernbanelinjer, bygninger og vann- og avløpsrør vil ikke kunne takle de økte vannmengdene som klimaendringene bringer med seg. Det er konklusjonen fra det såkalte klimatilpassingsutvalget som mandag avla rapport for miljøvernminister Erik Solheim (SV).

– Når vi nå bygger for fremtiden, må vi ta høyde for økte vannmengder som følge av

nedbør og stigende havnivå. Dette vil innebære store kostnader, men det vil bli enda dyrere om vi ikke tar høyde for dette, sier utvalgsleder Oddvar Flæte.

Et våtere klima stiller strengere krav til vann- og avløpssystemene, og faren for råteskader vil øke. Flere tilfeller av stormflo, skred og flom gir økt risiko for bygninger, kraftforsyning, veinett og

jernbanelinjer.

– Hvor hardt vi blir rammet av klimaendringene, henger nøye sammen med hvor mye temperaturen stiger. Den kan vi bare påvirke ved å kutte i utslippene av klimagasser, sier Flæte, som til daglig er fylkesmann i Sogn og Fjordane.

Utvalget har lagt til grunn en temperaturstigning på mellom 2,3 og 4,6 grader in-

nen år 2100. Mer nedbør gir også mulighet for økt verdiskapning i kraftsektoren, nærmere bestemt på mellom 5 og 16 milliarder kroner årlig, anfører utvalget.

– Vi har gode forutsetninger for å håndtere et endret klima. Men vi må ta klimaendringene på alvor og komme i gang med et offensivt tilpassningsarbeid, sier Flæte. (ANB)